

ЦИВІЛЬНЕ ПРАВО І ЦИВІЛЬНИЙ ПРОЦЕС. СІМЕЙНЕ ПРАВО. МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО

УДК 347.4

DOI: 10.32342/2709-6408-2022-2-5-3

П.Д. ГУЙВАН,

кандидат юридичних наук,

докторант Інституту держави і права ім. В.М. Корецького НАН України,

Заслужений юрист України (м. Київ)

ORCID: 0000-0003-3058-4767

ТЕМПОРАЛЬНІ ВИМІРИ НАБУТТЯ ВЛАСНОСТІ ВІД НЕПОВНОВАЖНОГО ПРОДАВЦЯ

Дана наукова праця присвячена дослідженню актуального питання про порядок та час набуття права власності у разі набуття речі шляхом її придбання від неповноважного традента. Такі випадки не рідкі у майновому обороті у суспільстві, але без належного правового врегулювання їхніх механізмів та наслідків значна частина речей буде виведена з майнового обігу. Звісно, певну роль тут грає відроджений інститут набувальної давності, але також важливе значення приділяється інструментарію отримання власності в момент окупації речі згідно з механізмом ст. 330 ЦК України. Однак, дана стаття перебуває в суттєвій колізії зі ст. 388 ЦК України, що регулює порядок та підстави віндикаційного захисту власності, що є недоліком чинного законодавства. Відтак в роботі проведено аналіз теоретичних напрацювань у коментованому напрямку та співставлено їх із практичним перебігом конкретних відносин при отримання речі добросовісним набувачем від особи, що не мала відчужувати майно, але вільно чи не вільно це зробила. Вивчені доктринальні підходи щодо наслідків подібної окупації. Встановлено, що добросовісність незаконного відчужувача не має значення, юридичні наслідки такого правочину визначаються, виходячи з особистості набувача. Якщо він добросовісний, що презюмується, то набуття права власності за набувальною давністю може відбуватися для добросовісної особи тільки у такому випадку, коли вона володіє річчю, яка була загублена, вкрадена чи якимось по-іншому вилучена від повноважних суб'єктів. У всіх інших випадках відбувається негайне набуття власності добросовісною особою в момент отримання нею майна від неповноважного продавця. Утім, вказаний підхід щодо набуття власності у момент отримання добросовісним суб'єктом майна від неповноважного продавця автор підтримує не як готовий рецепт, а лише в якості вихідного матеріалу для подальшої теоретичної побудови. Така робота була проведена у цій статті, зроблені конкретні пропозиції стосовно вдосконалення чинної нормативної бази.

Ключові слова: часові координати, віндикація, добра совість, набуття.

Постановка проблеми. Особа, що отримала майно у володіння від неповноважного відчужувача, може набути на нього право власності у різний спосіб. Відтак, досить нагальними є питання щодо визначення прав володільця чужим майном, включно з його темпоральними межами, що визначає порядок здійснення та охорони такого володіння. Поряд із правилом ч. 1 ст. 388 ЦКУ про виндикацію майна у незаконного добросовісного володільця існує також норма ст. 330 ЦКУ, в якій зазначено наступне: якщо майно відчужене особою, що не мала на це права, добросовісний набувач отримує право власності на нього, якщо відповідно до статті 388 цього Кодексу майно не може бути витребуване у нього [1, с. 60]. Співставлення вказаних норм цивільного речового законодавства неминуче призводить до постановки питання про момент виникнення власності у добросовісного суб'єкта.

Стан дослідження. У цивілістиці з даного приводу мається ціла низка наукових робіт, питання висвітлювали такі вчені, як Б.Б. Черепакін, Є.О. Харитонов, О.В. Дзера, О.А. Підпригора, В.В. Цюра, Я.М. Романюк та інші. Однак єдиної точки зору так і не було напрацьовано. Тож, не дивно, що і правозастосовна практика не відрізняється одноманітністю. Між тим, слід досягти визначеності у даному питанні, бо воно є ключовим для реалізації прав та обов'язків учасників матеріального цивільного обороту. І з урахуванням зроблених напрацювань має бути відкоригована існуюча нормативна база. Це і є завданням цієї праці.

Виклад основного матеріалу. Спираючись на проведені у даній царині дослідження, маємо зазначити про існування, як мінімум, трьох теоретичних поглядів на вирішення поставленого питання. Розглянемо їх послідовно. Перша група науковців, підходи яких поділяємо і ми [2, с. 446-459], вказує, що добросовісний набувач отримує право власності відразу після заволодіння речю [3]. Показовий приклад такого підходу знаходимо у працях Б.Б. Черепакіна. Він неодноразово вказував на те, що механізм набувальної давності застосовується виключно до тих випадків, коли добросовісне придбання її відбулося від неповноважного суб'єкта, якщо ця річ була вкрадена, загублена чи вибула від власника у інший спосіб поза волею останнього. Коли ж річ не вкрадена і не загублена власником, вона від часу заволодіння стає власністю добросовісного набувача [4, с. 161].

Серед наслідків, котрі виникають за даного підходу та іноді мають проблемний характер, мусимо зазначити такі.

1. Право власності отримується в момент передачі речі неправомочним продавцем добросовісному набувачеві. Це відбувається саме завдяки добрій совісті останнього і цього фактору достатньо: *Bona fides tantundem possidenti praestat quantum veritas, quomotiens lex impedimento non est*¹. Від набуття власності за давністю володіння таке набуття права відрізняється якраз тим, що для нього не потрібна попередня окупація речі як тривалий стан, достатньо вчинення моментального акту – заволодіння. Отже, відмінність між набуттям права власності добросовісною особою (теорія моментальної давності) і давнішим володінням, зокрема, полягає в тому, що для першого випадку важлива добросовісність заволодіння, тоді як для другого – крім цього також правильність (відкритість, безперервність, тривалість) утримання речі протягом усього набувного періоду. З іншого боку, добра совість набувача також обумовлюється наявністю зовнішніх ознак видимості права у неповноважного продавця. Відтак особа, що не відрізняє чи не може відрізнити видимість права від реального права стає власником із отриманням речі від неповноважного відчужувача. Таким чином, видимість права у продавця є елементом фактичного складу що визначає добросовісність набувача. Вона презюмується, але, звичайно, може заперечуватися суб'єктом, що пред'являє вимогу про витребування речі.

2. Якщо є зазначені вище підстави для визнання права власності за добросовісним набувачем, добросовісність незаконного відчужувача не має значення, юридичні наслідки такого правочину визначаються, виходячи з особистості набувача [5, с. 229]. Звісно, тут виникає проблема, зміст якої зводиться до того, що неповноважна особа, власне, не могла передати іншій ніякого права. Таке правило є відомим ще з часів з римського права: *Nemo ad alium plus juris transferre potest, quam ipse habet*, (ніхто не може передати іншому більше повноважень, ніж він сам має). Цілком справедливо, що неуповноважений на відчуження суб'єкт, незалежно від його добросовісності, не має права власності

¹ Поскілки закон не каже інше, добра совість надає володільцю стільки ж, скільки істина (Павел, Dig/ 17, 50, 136)

на річ, котра передається. Тож, як та від кого отримує власність добросовісний набувач? В німецькій цивілістиці даному питанню були посвячені численні дослідження. Зрештою, була напрацьована концепція про віднесення коментованого способу отримання власності добросовісним суб'єктом від неповноважного продавця до первісних підстав набуття даного права, що, звичайно, усуває можливість правонаступництва між попереднім та новим власником [6, с. 307].

3. Добросовісний володілець, отримуючи товар від неповноважної особи, не знав і не міг знати про дефектність останньої. Це впливає із самого визначення поняття доброї совісті. Навіть наявність певних сумнівів щодо можливого відчуження майна, яке не належить контрагентові, зазвичай, не знищує добру совість [7, с. 35]. Однак, із добросовісності аж ніяк не впливає той факт, що набувачу (а навіть часто і квазіпродавцеві) було відомо про порядок вибуття у свій час даного об'єкта із володіння власника або першого титульного користувача. Не обов'язково зміниться його обізнаність про ці обставини і після пред'явлення до нього віндикаційного позову. З іншого боку, позивач до процесу не переконаний у добросовісності набуття майна відповідачем. Отже можемо сказати, що визначальним для усвідомлення учасниками спору та юрисдикційним органом факту оплатного добросовісного отримання речі, що не вибувала з володіння особи, яка пред'являє вимогу, поза її волею, є винесення судового рішення, у якому всі вказані чинники будуть встановлені. Але, менше з тим, у суді вже «заднім числом» буде встановлений факт набуття власності з моменту фактичної окупації.

4. Набуття права власності за набувальною давністю може відбуватися для добросовісної особи тільки у такому випадку, коли вона володіє річчю, яка була загублена, вкрадена чи якимось іншому вилучена від повноважних суб'єктів. На таке утримання речі можна було б екстраполювати відомий принцип довіри до зовнішніх факторів – публічного володіння, видимості права як підстави легітимізації самого права², оскільки на переконання усіх третіх осіб такий володілець є власником. Причому такий правовий наслідок станеться тільки за умови, що власник не пред'явив вимоги про витребування речі протягом позовної давності. Адже у разі своєчасного пред'явлення віндикаційної вимоги у володільця відсутні заперечення проти неї. На наше переконання, саме остання концепція є найбільш адекватна реальним суспільним відносинам, які регулюються правом, позаяк це покликане забезпечити стабільність та визначеність цивільного обігу та вимагає саме такого негайного придбання власності добросовісним суб'єктом. Подібне ставлення до питання про можливість набуття права власності від неповноважного традента є досить поширеним у сучасній цивілістиці, але воно не знаходить чіткого закріплення у законодавстві.

Ми погоджуємося з правовою позицією тих учених, які обстоюють тезу про негайне набуття власності добросовісною особою в момент отримання нею майна від неповноважного продавця. Втім, дана концепція, як вже зазначалося, не єдина, тому проаналізуємо й інші точки зору. Так, деякі дослідники обстоюють тезу, згідно з якою право власності у покупця майна, отриманого від неповноважного традента, може настати лише внаслідок закінчення набувальної давності [1, с. 39]. Їхнє бачення ґрунтується на тому, що передбачені в законі підстави для відмови у задоволенні вимог про витребування майна фактично зводяться до вирішення процесуального питання задоволення чи незадоволення віндикації. В той же час вони абсолютно не стосуються питання власності на дане майно: власнику відмовлено, але тільки з огляду на наявність певних нормативних застережень. Така відмова ще не означатиме переходу права власності до набувача. Останній, підтвердивши в судовому порядку право володіння чужою річчю, в подальшому, **можливо**, стане власником зі спливом набувального строку.

Такий правовий підхід в українській цивілістиці пояснюється недостатньою чіткістю та однозначністю статті 330 Цивільного кодексу, котра не вказує про момент набуття права власності окупантом речі за наявності для цього підстав, а також певним протиставленням вказаної норми

² Власне, принцип видимості права у німецькій класичній цивілістиці застосовувався для характеристики неповноважного відчужувача, що передавав майно добросовісному набувачеві з метою надання правового обґрунтування права власності останнього. Втім, цей принцип має таке ж значення і для юридичного закріплення власності за давнісним володільцем. Але таке право набувається не в результаті угоди, а після закінчення строку встановленого володіння.

іншими законодавчим правилам, про що буде детальніше сказано далі. В цілому оцінюючи критично таку концепцію, мусимо все ж певною мірою погодитися з тезою про відсутність зв'язку між наявними у набувача чинниками для заперечення проти вимог про витребування з вирішенням питання про власність. Але з інших підстав. Дійсно, набуття власності від неповноважного відчужувача і заперечення проти віндикації за своєю формою - різні способи захисного механізму набувача. Та за сучасного законодавства їхня сутність практично однакова, що, на наш погляд, є недоліком нормотворчості.

Що стосується темпорального виміру меж виникнення права власності у незаконного набувача, то слід підтримати тезу, за якою таке право виникає в момент передачі речі, і за наявності колізії між ст. 330 та 388 ЦКУ пріоритету набуває перша. Утім, вказаний підхід щодо набуття власності у момент отримання добросовісним суб'єктом майна від неповноважного продавця ми ладні підтримати не як готовий рецепт, а лише в якості вихідного матеріалу для подальшої теоретичної побудови. Адже в нинішньому вигляді він має окремі вади, досить істотні для практичної сфери застосування. Справа в тому, що за сенсом основних положень чинного речового цивільного законодавства власність є абсолютним правом, інші особи стосовно власника мають обов'язок пасивної поведінки, котра полягає в утриманні від дій, що заважають власнику реалізовувати закладені у праві повноваження. Якщо за наявності передбачених у ст. 330 ЦКУ обставин ми кваліфікуємо добросовісного набувача як власника речі, ніякого іншого суб'єкта з такими ж правами вже бути не може. Між тим, закон цілком припускає, що через деякий час після окупації речі до такого набувача (власника від часу отримання майна) може бути пред'явлений віндикаційний позов (ст. 388 ЦКУ). Але, як відомо, віндикація – це спосіб захисту права власності (іншого титульного права) від *володіючого невластника* [8, с. 372; 9, с. 433]. Крім того, вирішуючи на користь тієї чи іншої сторони питання про задоволення вимог з урахуванням заперечень проти віндикації, суд, за приписом даної правової норми, ніяк не вирішує питання про власність. У визначених випадках він відмовляє *власнику* у його вимозі про витребування майна.

Отже, варіант практичного застосування висновку про набуття права власності від неповноважного відчужувача в момент передачі речі хоча і є єдино вірним, все ж очевидно не узгоджується з існуючим законодавством про віндикацію, істотно обмежує сферу задіяння його. Та це не єдина проблема. Більш серйозним викликом є те, що об'єктом результативності віндикаційного домагання, насправді, стає вирішення питання про право власності. Адже закон каже, що добросовісний набувач стає власником, якщо від нього не можна витребувати майно. Іншими словами, в наявності є всі об'єктивні та суб'єктивні обставини для заперечення проти віндикації. Як показує аналіз сутності правила ст. 330 ЦКУ, у ній йдеться про наявність вказаних обставин саме на час окупації речі. Вони дійсно можуть існувати на цей момент. Але, як уже розповідалося, у переважній більшості випадків ці чинники у повному обсязі не відомі контрагентам допоки не будуть встановлені органом, що розглядає спір. Тому, цілком логічно, що до закінчення процесу набувач буде мати сумніви щодо свого права, а суб'єкт, що пред'являє вимогу, вважатиме себе власником. Тож, хочемо ми того, чи ні, все одно за таких обставин віндикаційний процес перетвориться у спір про право.

Способом вирішення цієї проблеми є нормативна констатація факту, що з набуттям отримувачем власності від неповноважного відчужувача ще від часу передачі майна одночасно припиняється відповідне право власника, він набуває статусу «бувшого». Відтак у нього вже немає повноважень захистити це право. Якщо ж він все-таки звертається до суду з вимогою про витребування речі, то йому має бути відмовлено саме за безпідставністю звернення до юрисдикційного органу: він позивається щодо захисту права, котре йому не належить. Сам же процес повинен відбуватися таким чином. Оцінивши заперечення відповідача проти віндикації та з'ясувавши оплатність набуття і відсутність дефектів волі при вибутті майна із володіння позивача чи першого титульного володільця, суд встановлює, в першу чергу, наявність у відповідача права власності на дану річ ще від часу її окупації (благо, зміст чинників, встановлених у ст. 388 ЦКУ як підстав для заперечення проти віндикації, є тими ж самими, що і за ст. 330 ЦКУ для обґрунтування наявності права власності у набувача). Виходячи з цього, в задоволенні позову відмовляється, позаяк позивач не є носієм права, що захищається. І таке коригування нормативного та правозастосовного підходів вкрай необхідне, бо воно відповідає сутності цивільного права.

Ще однією, не менш серйозною проблемою, є те, що даний підхід залишає поза увагою питання про час набуття права власності добросовісним суб'єктом у разі, коли віндикаційний позов взагалі не пред'явлений. Було б абсолютно неправильно установлювати різні правові наслідки добросовісного набуття майна в залежності від пред'явлення чи неpred'явлення домагання. Тож, приймаючи позицію Д.В. Лоренца стосовно того, що судові рішення про відмову у віндикаційному позові фактично зводяться до визнання права власності добросовісного окупанта, і це рішення має зворотну силу від дати отримання речі [10, с. 21], ми не можемо погодитися з його твердженням про обов'язковість процесу. Бо передбачені у ст. 388 ЦКУ підстави для заперечення проти віндикації існують об'єктивно, суд їх не формує, а лише встановлює наявність. При цьому в законі наразі не йдеться про обов'язковість саме судового їх встановлення. Включення судового рішення в якості необхідного реквізиту набуття власності суб'єктом означатиме, що воно цілком ставиться у залежність від волі віндикатора. А якщо такого волевиявлення не буде, як тоді бути з правом власності?

Дійсно, попри існування даних чинників у природі, наявність їх повного пакету, зазвичай, не усвідомлюється сторонами без участі юрисдикційного органу. І такий стан може тривати як завгодно довго. Як мінімум, допоки набувач не отримає власність за набувальною давністю. Але, погодьтеся, такий варіант видається вже зовсім антиправовим: по-перше, ми, вибудувавши певну теорію, відкидаємо регулювання частини відносин, що під її дію підпадають, по-друге, набуття власності від неповноважного відчужувача та за давністю володіння не тільки різні, а навіть взаємовиключні правові явища.

Вирішення вказаних питань лежить у площині правотворення. Справа в тому, що описані наразі проблеми викликані не тільки недостатнім правовим врегулюванням відносин, а не меншою мірою чинниками протилежного штибу – застосування до різних за своїм змістом взаємин однакового юридичного інструментарію. Ми вже неодноразово вказували, що згідно з чинним українським цивільним законодавством правові засади визнання за добросовісним набувачем права власності у разі отримання речі від неповноважного відчужувача є тими ж самими, що і для його заперечень проти віндикації. Такий варіант правотворення не можна розглядати як повторення, що досить часто трапляється. У даному разі цілком очевидно є конкуренція правових норм, оскільки сукупність тих же самих юридичних фактів у різних нормах призводить до неоднакових (а з певним припущенням, можна сказати – до протилежних) результатів. У ст. 330 ЦКУ мова йде про обумовленість переходу права власності до добросовісного набувача за наявності певної сукупності чинників, тоді як відповідно до правила ст. 388 ЦКУ цей самий набір характеризує безпідставність конкретних майнових вимог власника.

Цей нормативний підхід породжує суперечливі теоретичні ідеї та правозастосовну практику щодо визначення конкретної сутності коментованих взаємин. До прикладу, дуже добре, що судова позиція сьогодні спрямована на відмову у задоволенні позовних вимог з віндикаційного домагання з посиланням саме на статтю 330 ЦК України, яка вказує, що коли майно відчужене особою, яка не мала на це права, добросовісний набувач набуває право власності на нього, якщо відповідно до статті 388 цього Кодексу майно не може бути витребуване у нього (Постанова Верховного Суду у складі колегії суддів Другої судової палати Касаційного цивільного суду від 20 березня 2019 року у справі № 521/8368/15-ц провадження № 61-17779св18). Це, на перший погляд, співвідноситься з позицією ЄСПЛ, за якою одним із фундаментальних аспектів верховенства права є принцип правової визначеності, який, між іншим, вимагає щоб при остаточному вирішенні справи судами їх рішення не викликали сумнівів (Рішення ЄСПЛ від 28 жовтня 1999 року у справі «Брумареску проти Румунії» (BRUMARESCU v. ROMANIA), заява № 28342/95, § 61). Та, якщо придивитися пильніше, побачимо, що в наведеному правозастосуванні ця сама визначеність якраз втрачається. Давайте подивимося на текст судового рішення ВС у справі № 521/8368/15-ц. Там, зокрема наведені прописні істини: «Тлумачення статті 330 ЦК України свідчить, що виникнення права власності у добросовісного набувача відбувається за таких умов: факт відчуження майна; майно відчужене особою, яка не мала на це права; відчужене майно придбав добросовісний набувач; відповідно до статті 388 ЦК, майно, відчужене особою, яка не мала на це право, не може бути витребуване у добросовісного набувача. Власник має право витребувати майно з чужого незаконного володіння (стаття 387 ЦК України)». А тепер співставимо ці два речення, враховуючи

темпоральні критерії набуття права власності окупантом від неповноважного традента. Очевидно, що за змістом ст. 330 ЦК право власності добросовісним набувачем отримано за вказаних обставин **в момент передачі речі**, бо передбачені у ст. 388 ЦК чинники на той час існували. Але тоді годі вести мову взагалі про задоволення чи відмову у задоволенні віндикаційного домагання, бо його може пред'явити лише власник, а позивач таким на час подачі позову уже не був.

Висновки. Підсумовуючи викладений вище аналіз існуючих доктринальних концепцій щодо моменту виникнення у добросовісного окупанта права власності при отриманні речі від неповноважного відчужувача, маємо зазначити, що найбільш переконливою видається та з них, за якою набувач за наявності вказаних передумов стає власником отриманої речі від часу її передання. Коли обставини, що свідчать про неможливість відібрання майна у володільця у порядку віндикації, виявляються під час розгляду позовів про витребування майна чи про визнання права власності, це не змінює моменту переходу власності. Суд тільки встановлює, що добросовісний володілець набув право власності від часу отримання майна. Саме так згідно з даною теорією пропонується розуміти принципову позицію законодавця. Що з стосується нормативного забезпечення та судової практики, то вони в певній мірі, яка наразі відповідає потребам суспільства, адаптовані до цієї позиції.

Список використаної літератури

1. Підпригора О.А. Речові права на чуже майно. *Українське комерційне право*. 2004. №5. С. 57-65.
2. Гуйван П.Д. Теоретичні питання строків у приватному праві. Монографія. Харків, 2014. 632 с.
3. Іванов А.В. Набуття права власності. URL: <https://lg.arbitr.gov.ua/sud5014/4673456/280020/>
4. Черепяхин Б.Б. Приобретение права собственности по давности владения. Труды по гражданскому праву. М.: Статут, 2001. 479 с.
5. Черепяхин Б.Б. Юридическая природа и обоснование приобретения права собственности от неуправомоченного отчуждателя. Труды по гражданскому праву. М.: Статут, 2001. 479 с.
6. Dernburg H. Das bürgerliche *Recht* des Deutschen Reichs und Preußens Bd. III (Sachen- *recht*), 4. Aufl., Halle a. S. 1908, 562 s.
7. Гуйван П.Д. Значення добросовісності окупації майна для набуття власності за давністю володіння. Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Сучасна цивілістична наука в умовах гібридної війни». 16 листопада 2017 р. м. Київ. С. 34-38.
8. Цивільне право України. Підручник. в 2 т. Т. 1 / кол. авторів; за ред. Г.Б. Яновицької, В.О. Кучера. Львів: «Новий Світ-2000», 2014. 444 с.
9. Цивільне право України: Підручник. Книга 2. За ред. О.В. Дзери, Н.С. Кузнецової, Р.А. Майданика. 3-е вид., допов. і перер. К.: Юрінком Інтер, 2010. 640 с.
10. Лоренц Д.В. Природа добросовісного приобретения вещи: сложный юридический факт или сделка. Юрист. 2011. №2. С.20-22.

TEMPORAL DIMENSIONS OF ACQUISITION OF PROPERTY FROM AN UNAUTHORIZED SELLER

Petro D. Guyvan, PhD in Legal Sciences, doctoral student of the Institute of State and Law named after V. M. Koretsky National Academy of Sciences of Ukraine, Honored Lawyer of Ukraine (Ukraine).

E-mail: Lawjur10@gmail.com

DOI: 10.32342/2709-6408-2022-2-5-3

Key words: *time coordinates, vindication, good conscience, acquisition.*

This scientific work is dedicated to the research of the topical issue of the procedure and time of acquisition of the right of ownership in the case of acquiring a thing by purchasing it from an

unauthorized seller. Such cases are not uncommon in property circulation in society, but without proper legal regulation of their mechanisms and consequences, a significant part of things will be withdrawn from property circulation. Of course, a certain role is played here by the revived institution of acquisitive prescription, but also important importance is attached to the tools of obtaining ownership at the time of occupation of the thing in accordance with the mechanism of Art. 330 of the Central Committee of Ukraine. However, this article is in significant conflict with Art. 388 of the Civil Code of Ukraine, which regulates the procedure and grounds for vindication protection of property, which is a shortcoming of the current legislation. Therefore, the work analyzes theoretical developments in the commented direction and compares them with the practical course of concrete relations when a bona fide purchaser receives an item from a person who was not supposed to alienate the property, but did so voluntarily or involuntarily. Doctrinal approaches to the consequences of such an occupation have been studied. It was established that the good faith of the illegal expropriator does not matter, the legal consequences of such a transaction are determined based on the identity of the acquirer. If he is in good faith, which is presumed, then the acquisition of the right of ownership by acquisitive prescription can occur for a person in good faith only in the case when he owns a thing that was lost, stolen or otherwise removed from authorized subjects. In all other cases, the property is immediately acquired by a bona fide person at the time of receiving the property from an unauthorized seller. However, the author does not support the indicated approach to the acquisition of property at the moment when a bona fide subject receives property from an unauthorized seller, not as a ready-made recipe, but only as a starting material for further theoretical construction. Such work was carried out in this article, specific proposals were made regarding the improvement of the current regulatory framework.

References

1. Pidopryhora, O.A. (2004). *Rechovi prava na chuzhe maino* [Real rights to other people's property]. *Ukrainske komertsiiine parvo* [Ukrainian commercial law], no. 5, pp. 57-65 (In Ukrainian).
2. Guyvan, P.D. (2014). *Teoretychni pytannia strokiv u pryvatnomu pravi* [Theoretical issues of time limits in private law]. Monograph. Kharkiv, Pravo, 632 p. (In Ukrainian).
3. Ivanov, A.V. (2012). *Nabuttia prava vlasnosti* [Acquisition of ownership] Available at: <https://lg.arbitr.gov.ua/sud5014/4673456/280020/> (Accessed 15 December 2022).
4. Cherepakhyn, B.B. (2001). *Pryobretenye prava sobstvennosti po davnosti vladenyia* [Acquisition of the right of ownership by seniority]. Moscow, Statut, 479 p. (In Russian).
5. Cherepakhyn, B.B. (2001). *Yurydycheskaia pryroda y obosnovanye pryobretenyia prava sobstvennosti ot neupravomochennoho otchuzhdatel'ia* [The legal nature and justification of the acquisition of the right of ownership from an unauthorized alienator]. Moscow, Statut, 479 p. (In Russian).
6. Dernburg H. (1908). *Das bürgerliche Recht des Deutschen Reichs und Preußens Bd. III* (Sachenrecht), 4. Aufl., Halle a. S. (In German).
7. Guyvan, P.D. (2017). *Znachennia dobrosovisnosti okupatsii maina dlia nabuktia vlasnosti za davnistiu volodinnia* [The importance of bona fide occupation of property for the acquisition of ownership by seniority]. *Suchasna tsyvilistychna nauka v umovakh hibrydnoi viiny* [Modern Civilian Science in the Conditions of Hybrid War]. Kyiv, pp. 34-38. (In Ukrainian).
8. Yanovytska, H.B., Kuchera, V.O. (2014). *Tsyvilne pravo Ukrainy* [Civil law of Ukraine]. Lviv, New World-2000, 444 p. (In Ukrainian).
9. Dzera, O.V., Kuznietsova, N.S., Maidanyk, R.A. (2010). *Tsyvilne pravo Ukrainy* [Civil law of Ukraine]. Kyiv, Yurinkom Inter, 640 p. (In Ukrainian).
10. Lorents, D.V. (2011). *Pryroda dobrosovestnogo priobretenyia veshchy: slozhnyi yurydycheskyi fakt ily sdelka* [The nature of bona fide acquisition of a thing: a complex legal fact or transaction]. *Yurist* [Lawyer], no. 2, pp. 20-22. (In Russian).

Одержано 17.12.2022.